

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonare și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

Proletarii capitalei.

Sibiu, 27 Decembre n.

Câteva mii de socialiști de pe teritoriul capitalei ungare, muncitori rămași în capul ernei fără de lucru și astfel aruncați în brațele miseriei, împreună cu familiile lor, au aranjat Sâmbăta trecută o procesiune de demonstrație pe stradele capitalei Budapesta, în scopul, ca lumea care dispune de prisosințe să-i vadă și să i-se facă mila de ei.

N'a fost lucru nou; pentru-că socialiștii au aranjat mai de multe ori astfel de demonstrațiuni de stradă, pentru a cere drepturi, pentru a protesta în contra actualii ordine sociale, pentru a 'și arăta sărăcia și miseria. Și le-a aranjat totdeauna, — întocmai ca de data acésta, — cu concesiune primită de la autoritățile chemate să grijescă de susținerea bunei ordine.

Ce e nou însă în lucru este aceea, că o parte din socialiștii demonstrați nu s'a mulțumit de astădată numai cu percurgerea stradelor capitalei în șiruri compacte, cu cântarea diferitelor cântece muncitorești, cu ridicarea pumnurilor și amenințarea celor de pe la ferestri, — ci a mers un pas mai departe, a spart ferestri și galantare, a devastat prăvălii și magazine de mărfuri, a făcut pagube colosale și furturi însemnate.

De sine înțeles, că n'avem de cât cuvinte de reprobare pentru astfel de acte de sălbătăcie, chemate să producă nu mila și compătimire, ci ură și dispreț față de clasa muncitoare, din care, spre nefericirea ei, fac parte și astfel de elemente, cari nu știu sau nu vreau să facă deosebire între *leu* și *țen*. Și ori-cât de mare să fie buia și alvoința guvernului față de muncitorimea din capitala țerii noastre, căreia pentru a o scote din fôme vrea să-i dea de lucru prin inițierea unor lucrări de investițiune, — puterea de stat va trebui totuși să grijăscă întâiu, ca scene ca cele din Sâmbăta trecută, întâmplente pe stradele capitalei Budapesta, să nu se mai

repeteze, ca averea cetățenilor să rămână asigurată și ordinea publică neturburată.

Noi însă să prindem lucrul din punctul nostru de vedere, și să stabilim, nu efectul, ci *causa*, și rezultatul regretabil și de condamnat, ci *motivele* cari l-au provocat.

Două momente sunt de însemnătate și vrednice de a fi analizate. Întâiu împrejurarea, că toți lipsiții de ocupațiune, toți certajii cu morală și în mare parte și cu justiția, și toți isgoniții de prin alte țeri, află adăpost sigur în capitala țerii noastre, nu numai, dar' e chiar dorită încuibarea lor acolo, în scopul, ca poporațiunea capitalei să se înmulțescă și patrioții noștri să se pôtă lăuda că au o capitală mare, bine populată. Aceea, că cu ce elemente e populată, e lucru pus pe al doilea plan și nu face nimănui nici un scrupul și nici o bătae de cap.

Ne place a crede, că actele de devastare din Sâmbăta trecută *astfel* de ômeni le-au sêvîrșit, ômeni cari n'au nimic de pierdut, mai puțin din aceea ce se numește *onore*.

Și dacă *aceștia* sunt făptuitorii, atunci pentru crimele lor n'au să răspundă numai ei, ci toți aceia, cari deschid cu bucurie porțile capitalei pe sêma tuturor lăpădăturilor sociale, nu mai pentru a 'și puté satisfăce sentimentului de grandomanie și de închipuire, că capitala țerii noastre *trebuie* să ajungă peste nôpte acolo, ca în privința poporațiunii să pôtă fi pusă în rënd cu capitalele mari europene. Căci, dacă este materie destructivă în capitală, vina și răspunderea este mai mult a acelora, cari au făcut posibilă adunarea ei, tocmai în centru, la inima țerii!

Al doilea moment pe care vom a'l scôte la ivelă este acela, că pe când acestor ômeni, cari afară de aceea ce au pe ei nu pot numi nimic alta a lor; cari n'au nimic de dat, ci numai de luat, și mulți dintră ei n'au chiar nici Dumnezeu, li se dă totdeuna concesiune a se întruni în adunări, a discuta asupra chestiilor cari li privesc, a aranja procesiuni demonstrative de

stradă, ca cea din Sâmbăta trecută, terminată cu acte de devastare: popórelor pacinice nemagiare din feară, și în special nouă Românilor, poporul care am adăpat cu atâta sânge acest pământ al nôștru cu poporul care contribuie în măsură potrivită la susținerea acestui stat, pörtă tôte sarcinile și e în stare în tot momentul să jertfescă de nou, sânge și avere pentru apărarea patriei sale, n'are voe să se întrunescă pentru a chibzui asupra situației politice ce i-s'a creat în țără acésta și pentru a discuta chestiile cari pe el îl privesc, deși în decursul vieții sale politice a dat probele cele mai neîndelance că e element de ordine, e popor matur și iubitor de pace și de liniște.

E bine așa și e drept și cu dreptate așa? Răspundă aceia cari au creat în țără o astfel de stare de lucruri nenaturală, și răspundă aceia, cari având puterea de a sista acésta anomalie nu vreau să o sisteze, căci a lor e — *răspunderea*.

Casa bisericeii.

În România e pe cale înființarea unei *case a bisericeii* după modelul *casei școlilor*, deja înființată și pusă în funcționare.

Proiectul de lege, compus în scopul acesta de ministrul de culte și instrucțiune publică al României, dl *Spiru Haret*, e depus pe biroul senatului român, care în curând va avé să se pronunțe asupra lui, să-l esamineze, discute și voteze.

Negreșit, că înființarea *casei bisericeii* răspunde unei necesități de mult simțite și va da ródele cele mai bune pentru statul român, în care sunt multe biserici, mănăstiri, schituri și așed-minte religiose, cu fonduri însemnate, a căror administrare nu e controlată însă așa cum ar trebui să fie. Acest rêu are să-l delăture noua instituțiune cu *casa bisericeii*. De aceea, *casa bisericeii*, înființată pe lângă ministeriul cultelor și al instrucțiunii publice, va avé, conform dispozițiilor trecute în proiectul de lege al guvernului român, următoarele datorințe:

a) a asigură conservarea averii mișcătoare și nemășătoare a bisericilor catedrale și

chiriarchiee, a mănăstirilor și schiturilor astăzi în ființă, a bisericilor parohiale și filiale, precum și a tuturor așed-mintelor bisericesti actuale și viitoare;

b) a administra tôte fondurile create în scop de a contribui la înflorirea Bisericeii, a asigura bunul mers și întreținerea materială, buna stare și conservarea sfintelor biserici, mănăstiri, schituri și locuințe cu tôte cele necesare;

c) a controla administrația averilor bisericilor, mănăstirilor și așed-mintelor bisericesti, ori-care ar fi proveniența acestor averi, și ori de cătră cine s'ar administra ele: episcopii, consiliu economice, tutori sau executori testamentari;

d) a administra tôte averile bisericesti și religiose cari nu ar întra în competența nici unui alt organ de administrație, precum și fondurile cari ar fi puse direct la dispoziția sa prin legi, donațiuni, testamente, sau în alt mod;

e) a administra, conform legilor, tôte fondurile acordate prin budgetul anual al Statului pentru administrația bisericescă și întreținerea cultului creștin ortodox;

f) a administra tôte afacerile bisericesti și religiose cari sunt prevădute în legea de organizare a administrației centrale a ministeriului de culte și instrucțiune.

g) a controla administrarea averilor bisericesti și religiose și administrarea lor și să facă în scopul acesta și regulamentele, cu voința testatorilor și donatorilor, și binele așed-mintelor religiose în general.

Fondurile puse direct la dispoziția Casei Bisericeii se compun:

a) din acele acordate prin budgetul anual al Statului pentru administrația și întreținerea cultului creștin-ortodox și pe cari Casa Bisericeii le va întrebuința numai conform cu destinația ce li-se va fi dat prin acest budget;

b) din 10% din veniturile averilor bisericesti și religiose aflate sub administrația Casei Bisericeii;

c) din fondurile donate ei de particulari în scopuri pioșe, dar' fără destinație specială;

d) din fondurile donate de particulari cu destinație de a servi pentru construcții sau înzestrări bisericesti;

Nu tot ce are poporul, nu tot ce vorbesce țeranul și nici tot ce cetim din vechile documente și cronice pot contribui la formarea definitivă a limbei literare; cel care crede lucrul acesta, se înșală amaric. Suntem azi într'un alt stadiu de civilizațiune; alta ni-e viața, altele mijlocele de viațuire, — deci alta caută să ne fie limba. Să primim cuvinte noue, să le înfrățim cu ale nôștre și româniindu-le printr'o nimerită întrebuințare, să ne folosim și de ele cum ne folosim de ale nôștre.

Asta însă nu ne va împedeca de a asculta pe țeran cu atențiunea și iubirea pe cari le merită. Are țeranul vorbe cari nu trec barierile orașelor; s'ar crede că sunt rușinoșe ca și fetișcanele cari n'au eșit încă la horă. Prințre acele vorbe sunt unele comori de expresivitate, de pitoresc, de forță sau de jingășie. Să le aducem la orașe; ele vor forma o colóre, o valóre, o lumină mai mult în frumoșă și mlădișă noastră limbă.

Când era vorba de limba românescă, Odobescu putea merge la înființarea sa; le făcuse pe tôte pe teren; nimic teoretic, totul era practic; eșemplu de envia învațiunilor ce făcea asupra tuturor bo-

FOIȘORĂ

Alexandru Odobescu.

de Ionescu-Gion.

(Urmare și fine.)

II.

Intr'adevăr, azi, când cercetăm viața acestor protagoniști ai renascerii nôștre și le măsurăm activitatea, le găsim prodigioșe, extraordinare și ambele conduse cu rapiditate ameșitóre. Predecesorii noștri făceau bine, și le-ar fi făcut și mai bine dacă le făceau numai pe ele; pe altele le făceau cum se nimerea, pentru-că le lipseau pregătirile necesare, timpul, posibilitățile. Pe cât este omeneșce posibil și întindându-se, vorba cântecului: „întocmai ca și rîma“, luptătorii și muncitorii de acum 50 și 40 de ani erau luați în verdețurile împrejurarilor și trebuiau să facă de tótp.

— Măric Ta, zicea rugător Odobescu lui Cuza-Vodă, ce o să mă pricep eu ca director la lucrările publice?... Vă rog!...

— Dar' ce?!... nu ești român? Cum să nu te pricep? întreba Cuza cu ironică mirare.

Ion C. Brătianu făcea istoria și arheologia la Atenel-Vechiu, Odobescu făcea politica, în colónele *Românului*. Făceau de tôte. Seris trainic vor rămâne puține. Azi îți vine să rizi, când auzi pe unii cari nu fac de cât unul și același lucru; n'am timp să public; sunt ocupat cu cursul. Ce ar zice Cogălniceanu, Brătianu, Alexandri, Bălcescu, Rosetti, Odobescu, când i-ar auzi zicând că din pricina celor 2—3 ore de curs pe săptămână nu au timp să mai publice nimic? Ce ar zice acesti eroi, cari cu graul, cu fapta, cu scrisul, au făcut minuni și ne-au făcut ce suntem astăzi?

Închipuiți-vă pe Odobescu rămânând de la 1857 numai pe terenul arheologiei române și lucrând aprópe 40 de ani numai la studiarea vechilor nôștre monumente! Ce bogăție de amănunte noue, de cunoștințe și îndrumări admirabile! Timpul nu a voit așa. Erau snopiți și asvirliți de la o muncă la alta, dintr'o direcție într'alta, de grabă și într'o clipită.

Și de aceea unii, cum ziceam la începutul acestor rânduri, au lăsat la o parte în tôte lucrările lor metoda științifică și cercetările pregătitoare cari asigură operele trăinice omeneșce.

Odobescu pentru istorie și arheologie nu i-a imitat, și de aceea, repet, în istoria culturai române locul său va fi dintră cele de cinste.

III.

Tot într'acéstă istorie locul său de prozator va fi frumos și scos la lumină ivelă. Nesigură încă, de și bogată și extrem de colorată în stilul lui Nicolae Bălcescu, fraza română în stilul lui Odobescu stă bine pe picior, fără a fi pierdută nici una din podóbele ei firești și neîmprumutate. E românescă până la măduvă, și s'ar crede că n'artisticele ei cute și întorsături răsună, cu dulcéța doinei de la țirlă, ecoul limbei vorbită în muscelele Câmpulungului. Cunoșcându-și limba la perfecțiune, Odobescu știa să alégă ce trebuie și cât trebuie.

Dacă ar fi, ne zicea el, să n'ncărcăm fraza cu tôte colorile de cari dispunem în bogata nôștră limbă românescă, am face dintrinsa o brezaia. Să știi s'alegi, — asta-i meșteșugul! Și să pui cuvântul așa în cât și mintea când judecă, și urechia când aude, să resimțā acea mulțămire lină și adâncă, mulțămirea artistului care vede realizat visul și dorul de senină armonie, de minunată potrivélă.

e) din fondurile cari, prin legi, se hotărăsc sau se va hotărî a fi vârsate la Casa Bisericeii;

f) din 10% ale prisosului de venit al bisericilor cari se întrețin din averea lor proprie;

g) din amânări, suspendări și suprimări de salariu, pronunțate contra servitorilor bisericesci;

h) din arânduile pământurilor și vetrelor vechilor mănăstiri, biserici și schituri desființate, și, cari, eventual, nu ar mai putea exista în viitoriu.

Deosebit de această, Casa Bisericeii va avea dreptul la o treime din averea rămasă pe urma călugărilor și călugărițelor din aceea ce ei vor declara, conform canoanelor, la tundera lor, precum și la aceea ce vor dobândi în urmă.

Aceste fonduri vor fi întrebuințate pentru a ajuta la clădirea, repararea, restaurarea și dotarea cu mobilierul religios, cu cărți, vestimente și vase sacre a bisericilor și mănăstirilor; pentru clădirea, repararea și mobilarea de palate metropolitane și episcopale, și a localelor administrative respective; pentru clădirea de protopresbiterii, pentru locuința protoiereilor și pentru cancelaria lor; pentru clădirea de case parohiale pe lângă bisericile parohiale; pentru ajutorarea preoților atinși de infirmități incurabile, a preoteselor văduve și a orfanilor preoților lipsiți de orice alt mijloc de traiu.

Casa Bisericeii va fi administrată de un administrator numit pe cinci ani și pus sub autoritatea ministrului cultelor și instrucției publice. El va trebui să fie creștin ortodox și să posedă titlul de licențiat sau doctor în teologie, ori pe acela de profesor la facultatea de teologie sau la unul din seminarele ortodoxe ale Statului.

Serviciul cultelor din minister se desființează, iar personalul lui, împreună cu toate atribuțiile și archiva lui, trece la administrația Casei Bisericeii.

Acestea sunt, în esență, dispozițiile proiectului de lege despre înființarea casei bisericeii în regatul român, instituțiune, care credem că este merită să ridice și să facă să înflorască starea materială a Bisericeii și starea morală a slujitorilor ei. Casa Bisericeii în genere autoritatea și prestigiul, și întărească sentimentul moral și religios, în România, — și de aceea o salutăm cu bucurie.

Chestiuni școlare.

Prin ce mijloce putem face învățătura plăcută școlarilor?

(Fine) de P. Dulfu.

2. Plăcerea ce ne produce cunoșcerea adevărului devine și mai mare pentru noi, când adevărul — în loc de-a ni-se fi comunicat de către alții de-a gata — a fost găsit de noi înșine prin munca noastră proprie.

gățiilor ascunse sau neobservate ale limbei noastre, Odobescu ar fi înzestrat literatura noastră filologică cu o operă tot atât de însemnată pentru hotărîrea limbei și sintaxei sale ca și faimoșele Remarques ale francezului Vangelas.

Și lucrul acesta Odobescu l'ar fi făcut mai bine de cât ori-cine, pentru-că Odobescu mai avea încă ceva pentru dînsul și anume: gustul. Acea cultură enciclopedică, pe cât de vastă pe atât de alasă, și firea subțire și artistică pe care o avea de la Dumnezeu, îi dedeseră puterea de a deosebi frumosul, prisosul și lipsa cu o singuranță matematică. Când Odobescu zicea de un lucru că e bun sau că e rău, sigur se fi fost, că acesta era adevăratul verdict.

IV.

Când vre-odată la vr'una din aniversările morței sale, toți aceia pentru cari în viață Odobescu se făcuse luntre și punte, ca să-i înalțe la mări, se vor strînge să facă o carte care să vorbescă prin pana tuturor numai de Odobescu și de ideile lui, — de s'ar lua numai cele ce el a spus acestor pe atunci tineri scriitori și profesori, s'ar forma de sigur un codice voluminos despre arta de a scrie frumos românesc.

Se va face cu vremea și lucrul acesta, căci dreptatea e nemuritoare, patimile se sting cu timpul. (Din „România Ilustrată“)

De unde urmăz, că dacă voim a deștepta în sufletul școlarilor o plăcere și mai mare pentru învățatură, să nu le dăm noi de-a gata cunoștințele pe cari pot să le afle ei cu mintea lor proprie, ci să-i conducem prin întrebări, ca să afle ei singuri adevărul de câteori este posibil, cu alte cuvinte: să întrebăm înțâm cât mai des forma de învățământ întrebătoare.

Cu cât vom face pe elevi, prin ajutorul formeii întrebătoare, să guste mai des plăcerea ce o dă omului găsirea adevărului prin puterile sale proprii, cu atât va crește mai mult dragostea și zelul lor pentru învățatură.

3. Cunoștințele, cari slujesc drept hrană sufletului, se pot asemăna cu alimentele materiale cari ne hrănesc corpul. Precum aceste din urmă, dacă întroducem din ele în corpul nostru o cantitate mai mare de cât trebuie, ne produc desgust în loc de plăcere, tot așa se întimplă și cu cunoștințele introduse în mintea copiilor într'o cantitate prea mare. Deci, dacă voim, ca școlarii să nu se desgate de învățatură, nu trebuie să le dăm cunoștințe mai multe de cât pot ei cu mintea lor fragedă să priceapă bine și fără prea mari dificultăți. Indată ce vom trece peste această măsură, va înceta plăcerea și se va produce în sufletul școlarilor silă și desgustul pentru învățatură.

Acî mulți învățători se vor gândi, de sigur, la programe, și vor zice în gândul lor: Cum să dăm cunoștințe puține, când programa ne cere multe?

Negreșit programele prea încărcate sunt un mare rău pentru învățământ. Dar' învățătorul priceput știe cum să execute programa, fără a încărea prea mult mintea școlarilor și a-i desgusta prin această de învățatură.

5. Dragostea și plăcerea școlarilor pentru învățatură mai atârna — afară de cele spuse până-ici — și de la plăcerea cu care lucrează învățătorul în clasă, de la tragera de inimă ce are el pentru împlinirea chemării sale.

Învățătorul, care el însuși predă cunoștințele cu desgust, fără plăcere, nu va putea să deștepte nici în sufletul școlarilor de cât silă și desgust pentru învățatură.

De aceea, când intră în clasă, învățătorul trebuie să lase afară toate grijile și neplăcerile sale personale sau familiare, și să nu fie preocupat în timpul lecțiilor, de cât de un singur gând: de a și împlini cât se poate mai bine rolul său de învățător și de educator al copiilor ce i-s-au încredințat.

5. Nu mai puțin influențează asupra școlarilor, asupra plăcerii sau desgustului lor pentru învățatură, și manierele și purtarea învățătorului față de dînși. O purtare părintescă, blândă și familiară, — fără a fi însă lipsită de severitate atunci când trebuie — deșteaptă în sufletul elevilor o simpatie mai adâncă pentru învățător și plăcere mai multă pentru învățatură, de cât asprimea prea mare. Acesta din urmă poate să facă pe școlari a învăța de frică; dar' silința isvorită din frică nu produce nici-odată rdoșe prețioșe pe care le produce silința isvorită din plăcere.

Drept încheiere, să resumăm cele spusă până-ici:

De ôre-ce plăcerea mărește — precum am văzut — puterea de activitate a omului, iar' desgustul o micșorează, noi trebuie să ne ferim de a desgusta pe școlari de învățatură: dinpotrivă: dacă voim, ca ei să devie din ce în ce mai silitori, să căutăm prin toate mijlocele posibile a le face învățatură plăcută.

Acest scop îl putem ajunge: 1. Dacă le vom preda cunoștințele în mod clar, intuitiv, potrivit cu gradul lor de pricepere. 2. Dacă îi vom conduce să caute și să găsescă ei singuri adevărul, acolo unde se poate. 3. Dacă ne vom feri de-a le încărea mintea cu o cantitate prea mare de cunoștințe. 4. Dacă vom ști să uităm în timpul lecțiilor grijile din viața noastră particulară și să ne împlinim chemarea noastră plăcere și cu tragera de inimă. 5. Dacă vom avea față de școlari, în general, o purtare părintescă, mai mult blândă și familiară, de cât aspră peste măsură.

Și când școala română va isbuti a deștepta în școlari plăcere și dragoste pentru învățatură, rdoșe învățătorii vor fi la noi înzecit mai multe și mai de preț de cât până-acum. Școlarii vor veni cu drag la școlă și vor învăța atunci nu numai în școlă, ci

și singuri, după ce au eșit de sub conducerea învățătorului. Învățatura, însoțită de plăcere, le va ageri în măsură mai mare inteligența, iar' această la rândul ei va înfrui în mod bine-făcător asupra voinței, depărțându-le de la rău și îndreptându-le cu mai multă putere spre ce e bine și frumos.

C'un cuvânt: Școalele noastre vor produce atunci nu numai inteligențe mai agere, ci tot de-odată și caractere mai energice și mai morale.

De la sate.

Prelegere populară în Draos.

— 24 Decembre n.

Ziua de 9 Decembre n. va rămâne în vezi o zi însemnată în istoria tractului nostru Cobalm.

Anul ce trece e primul din secolul al XX-lea. Și era cât pe aci să trecă, fără ca noi să fi putut face ceva, ce să arate că dăm și noi semne de viață și că în secolul ce am intrat am aprins și noi luminarea înaintării și a fericirii.

Dacă n'ar fi fost ziua de 9 Decembre, noi am fi tot cu luminarea stinsă, în secolul în care toate poporele înainteză vădend cu ochii, pe calea fericirii, fiindu-le drumul luminat de lumina științei, de mult aprinsă din partea lor.

Era cât pe aci să trecă mirele pe lângă noi, și noi să durmim cu candelile stinse. Dar' scris a fost s'avem și noi un „Lazar“, care se ne strige: „sus ai nostri!“ În acest an mult ne a prevestit el viitorul fericit ce ne așteaptă, dacă îl urmăim.

De fer e „Lazar“ al nostru! Căci de-și din cei mulți chemați numai opt s'au ales să'l însoțească tinend poporul aprinsă lumina înaintării și fericirii, și chiar și dintre aceștia numai trei s'au adevărit dornici într'adevăr de înaintarea poporului, alătura cu el, — totuși nu s'a descurajat și nu se va descuragia de ar rămâne chiar și singur, ci mergând din comună în comună, va munci, cum a promis mângâind cu vorbe dulci, fermecătoare poporul nostru atât de apăsător de necazurile zilnice.

Acest „Lazar“ al nostru este tinerul părinte Ioan Bercan paroch în Mercheașa.

Ca v. president al desp. Cobalm al „Asociațiunei“ își ține de datorință să facă poporului cunoscut ce este Asociațiunea pentru popor, și ce datorințe are poporul față de ea; apoi prin prelegeri economice să'l ridice atât moralicește cât și materialicește. Pe scurt, acest însușit „Lazar“ al nostru a pus la cale, ca în fie-care comună din tract să se țină prelegeri economice la popor. Și nu numai că a pus la cale, dar' a și început această acțiune laudabilă în comuna Draos, în ziua de 9 Decembre c. v.

Programul a constat din două prelegeri folositoare:

1. Asociațiunea, scopul și foloșele ei.
2. Chemarea și datorințele unui bun econom.

În cea dintâi a arătat istețul nostru părinte, în mod popular și atât de pipăibil scopul și foloșele Asociațiunei, în cât mare însuflețire și nespuză dorință a aprins în inimile poporenilor de a sprijini Asociațiunea. Mulți s'au esprimat așa: Păcat că n'am știut noi și până-acum acest lucru, că de mult cu drag am fi jertfit pentru mama noastră cât de mult.

Și mă rog! cum se nu se însuflețesc omul, când părintele Bercan, cu vocea-i și vorbele-i atrăgătoare a explicat așa de convingătoriu lucrul. A zis dibaciu orator cam astfel: „Frați români! Odinioră s'a luat, Făt frumos la trintă cu smeul, și nu-l putea dovedi nici de cum ori-cât se opinea el. Smeul avea pământul de mamă și ori de câte-ori se atingea de pământ, cu puteri nouă era înzestrat. De aceea Făt frumos nu-l putea de loc dovedi . . . Vedeti, fraților! Avem și noi o mamă „Asociațiunea“. Și credeți-mi, dacă o vom sprijini cum se cuvine, ea mâne veni-va timpul, când ori-cât s'ar opinti dușmanii să ne dovedescă, să ne nimicescă, mama noastră atingându-se de noi, așa putere-ajutor, ne va da, că ei nimic nu ne vor pute strica, de cât mai tare ne vor oțeli la luptă. — — — Ota poporul!! Dar' zis'a iară: „Fraților! Suntem peste 3 milioane români, și membrii la mama noastră Asociațiune sunt numai 1400! . . . Socotiți acum de

unde să dea ea ajutor, dacă mai întâiu noi nu o ajutam? . . . Computând de fie-care cap 1 cr. de la 3 mil. dobândim 30 mii floreni. Ce ajutor ar fi acesta „pentru iubita noastră mamă“ care în schimb tot spre binele nostru l'ar folosi. . . Inaint dar'! Și măcar fie-care cap de familie să se înscrie membru ajutător mamei noastre!“

A doua prelegere populară am ținut o cu învățătorul, George Maican despre care, ca să nu mă laud, e destul să zic, că n'am spus nimic rău. — Cu această s'a terminat programul.

În câteva cuvinte alese președintele nostru mulțămescă poporului pentru buna și călduroșă primire și pentru dragostea și atențiunea ce a avut întru ascultarea sfaturilor date; dorind, ca sămînța sămănată să aducă rod îmbelșugat. — În numele poporului ne mulțămescă bătrânul paroch local, care de și încercat de ani peste 80, totuși inima dînsului ca a unui tiner este însuflețită spre înaintarea și fericirea poporului nostru. — Noi mulțămim pe această cale în deosebi tinerului inv. Enciu, st. d-sale soție și fruntașilor bărbați Neica, Albu cel atât de amicabil și harnicului gosman. s. a. cari în continu au căutat să ne facă întru toate mulțămire.

E folositor pas acesta pentru înaintarea poporului nostru, dar' puțini sunt dintre cei chemați cari fac așa, după cum ar trebui să facă, spre a fi vrednici de numirea „conducătorii poporului“.

La astfel de ocațiuni cu cât mai mulți inteligenți se presintă în corpore, cu atât e mai frumos și cu atât mai mare respect se împune poporului și cu atât devine mai curios mai dornic de a sorbi sfaturile ce i-se dau.

De astă dată însă s'a prezentat numai vrednicul părinte Brote din Mateaș, părintele Buzea din Stena, Ioan Urs inv. pens. Cața, tinerul inteligent A. Crețu din Mercheașa și subscrisul.

Iubiți muncitori în via Domnului, preoți, învățători, sciti'a timpul, ca mai dinadins să ne apucăm de muncă. Poporul e setos după învățatură, și se uită doios la alte nații cum înainteză.

Nu-l putem învinovăți, dacă până-acum nu ne-a prețuit cum se cuvine, căci el a așteptat de la noi sfaturi. . . Deci nu numai el, dar' și noi datori suntem a mulțămii vrednicului nostru „Lazar“, care ne împintențeză la muncă, îndeplinindu-ne desovărșit chemarea de conducători ai poporului.

Să'l urmăim deci cu dragoste și bucurie! Cei bătrâni ieie pildă de la vrednicul paroch Brote, care când e vorba de înaintarea poporului lasă toate și pleacă, ca odinioră apostolii după Christos. Cei tineri urmeze pe tinerul și dornicul de înaintare preot Buzea. . . Ear' voi, iubiți colegi învățători, grăbiți să dăm mâna cu tovarășii nostri de muncă, pentru-că la dincontra blăstēmul poporului ne va ajunge. Gm.

Notă oficială.

— Liturgier nou. —

Retipărirea cărților bisericesci cu litere străbune se continuă din partea librăriei arhidieceșane cu stăruință. După apostol, ochtoichul mic și ciaslovul mic, s'a pus sub tipariu liturgierul, din care s'au tipărit deja până-acum 15 côle în formatul potrivit al liturgierului vechiu. Atragem atențiunea preoților noștri asupra acestui lucru, rugându-o, ca — întru cât are lipsă de această carte rituală, — să nu o procure din alte părți, ci să aștepte terminarea liturgierului tipografiei noastre, care se face cu îngrijirea și eleganța, ce face cinste tipografiei noastre arhidieceșane.

Revistă bisericescă.

Sărutarea sântă sau a dragostei ca o parte a sântei liturgii.

Că sărutarea sântă, ca expresiune și simbol de dragoste sântă, de pace și împăcare, de înfrățire și comuniune, pe timpul apostolilor era o parte a s. liturgii, se poate presupune cu tot dreptul. Din multe locuri ale s. scripturi se face vederat, că sărutarea sântă era în us general la credinșii timpului prim. Infățșând sărutarea această dragostea frățescă a credinșilor într'olaltă,

fiind ea un semn vederat al coinoniei sau comuniunii creștine, caracterul ei religios este prea evident. Drept aceea nici nu putea lipsi acolo, unde se manifesta mai ales dragostea și comuniunea această, adecă la s. liturgie. În timpul după apostoli se amintesc apriat sărutarea sântă ca o parte a liturghiei, vorbind de dînsa Iustin Martirul, Tertulian, constituțiunile apostolice, Ioan Chrisostom și alții. S. Ciril din Ierusalim explică însemnătatea sărutării sante în următorul mod: Sărutarea împacă reciproc inimile și le promove uitarea tuturor relelor. Această sărutare e deci semnul împăcării inimilor și al uitării tuturor nedreptăților. — Cei cari sărută documentează că ei vietuesc la o laltă în concordie și dragoste frățească, întipărint rugăciunii lor prin sărutare — așazicând — sigilul valerei.

Sărutarea sântă urma în biserică antică după ectenia la începutul liturghiei credincioșilor și după rugăciunea preotului pentru credincioși, deschidându-se cu ea pregătirea pentru propria sərbere eucharistică. Preotul zicea: „Pacea Domnului să fie cu voi, cu toți.“ Poporul: „Și cu spiritul tău.“ Diacnul: „Sărutați-vă unul pe altul cu sărutare sântă.“ Acestei provocări urmau toți credincioșii. Clericii sărutau pe episcop, resp. pe presbiter; mireni ei sărutau într'olaltă bărbați cu bărbați și femei cu femei. Copiii stăteau într'aceea înaintea altariului, fiind păziți de un diacon, ca să nu se pórte cu necuviință. (Const. ap. L. VIII. c. 11).

În prezent nu mai există sărutarea sântă pe timpul liturghiei. Ca o reminiscență a acestui act liturgic străvechiu a rămas numai sărutarea cu care sărută preotul darurile acoperite, când zice: „Iubi-te-voi, Dōmne, țaria mea . . .“, cum și sărutarea cu care în același timp diaconul sărută crucea de pe orariul său. Tot așa este o aducere aminte a acestei datine vechi și sărutarea ce se face când liturgiesc mai mulți preoți, cari se sărută unii pe alții, zicând cel mai mare: „Christos în mijlocul nostru“, ear' celalalt: „este și va fi“. — Deși sărutarea păcii lipsesc în liturgia de astăzi, totuși creștinii sunt datorii la provocarea diaconului: „Să iubim unii pe alții . . .“ a împlini în inimile lor aceea ce cuprind cuvintele pronunțate, a iubi pe aproapele ca pe sine însuși.

Cât de locarea sărutării sante în ritual s. liturgii, apoi sărutarea această, ca semnul dragostei reciproce a credincioșilor, este înainte de mărturisirea credinței și înainte de consacrară și comunicare fōrte, potrivit înlocată avēnd a ne aduce aminte, că după II. Cor. 12 fără dragoste zădarnică este credința și rugăciunea, că fără ea chiar jertfa cea fără de sange nu ne aduce vre-un folos.

(După „Candela“.

NOUȚĂȚI

Scrieri școlare Pentru terminul din 28 Decembrie a. c. și zilele următoare sunt admisi la facerea examenului de calificare învățătoresc următorii candidați: Nicolau Vas, Ioan Bărsanu, Georgiu Copos, Atanasiu Moț, Emil Sămărghițanu, Letiția Pavel, Aron Stănilă, Romul Frateș și Pavel Lazar.

La examen de emendare sunt admisi candidații: Ioan Popica, Ioan Marșan și Gavril Măteiaș.

Candidații cari nu au avut un an de practică după absolvirea cursului pedagogic, în sensul normelor din vigōre nu au putut fi admisi.

Post de medic comunal. Cu termin până la 20 Ianuaru st. n. (alegerea în 25 Ianuaru) e scris concurs pentru întregirea nou sistemisatului post de medic în comuna *Lica-mare* (pretura Rodnei, comitatul Bistrița-Năsăud). Dotație 2000 corōne salariu, 400 corōne relut de quartir, și taxele statutare pentru cercetarea bolnavilor. De la concurenții se cere praxă de cel puțin trei ani. Petițiunile sunt a se trimite protopretorului Dr. Hunyadi Imre în Ó.-Radna.

Centenarul bisericii din Cămpeni. În 6 Decembrie v. (ziua sântului ierarch Nicolae) s'au împlinit o sută de ani de la sfințirea bisericii gr.-or. din Cămpeni. Această memorabilă aniversare a fost sərbatată din partea credincioșilor noștri din Cămpeni prin un parastas festiv, oficiat pentru odihna sufletelor

lor întemeietorilor acelei biserici. Cu această ocazie protopresbiterul tractului Cămpeni și paroch al bisericii centenare, dl Romul Furduiu în predica ținută poporului accentuând momentuositatea sərbării a insistat deosebi asupra țării în credință, de care conștuia strămoșii dinaintea de o sută de ani au întemeiat acea biserică. „Precum strămoșii voștri, în acele timpuri de grele ispite și-au păstrat neștirbită drēpta credință strămoșescă, așa și voi, cei din ziua de astăzi, să le fiți vrednici urmași, păstrând cu sfințenie legea și datinile strămoșilor voștri“ — a zis protopresbiterul.

Măncând de la tema predicii: statornicia în credință strămoșescă, protopresbiterul Romul Furduiu a pus basă unui fond ce va purta numirea „Credința“, contribuind dsa 100 corōne, ear' soție-sa Ana n. Gall asemenea 100 corōne. Menirea fondului e, ca în viitorul îndepărtat, când se va ivi necesitatea zidirii unei biserici noue, să fie întrebuințat spre acest scop, ear' până atunci să fructifice și să crească. Tot în amintirea sərbării centenarului, protopresbiterul Furduiu, împreună cu soție-sa, a dăruit bisericii un sfeșnic de argint, cu trei brațe, simbolisând credința, nădejdea și iubirea, menit pentru sântul prestol. Aducând această la cunoștința poporului și prezentându-i sfeșnicul, protopresbiterul și-a exprimat dorința, ca pre-cum în primul centenar sfeșnicul de pe prestol a fost de aramă, în centenarul al doilea iată: e de argint, — în al treilea centenar să fie de aur, și tot că lamura aurului să fie virtuțile creștinesci ale credincioșilor bisericii sərbătorite.

Fie, ca această dorință să afle viu rēsunete în inimile credincioșilor și realizare deplină din neam în neam.

Trei doctorițe. Până acum erau în Ungaria două doctorițe: contesa Vilhelmina Hugonay și Charlotta Steinberger, dintră cari coconița Dr. Steinberger e numită din partea ministrului practicantă la clinica din Budapesta. A treia femeie doctor e coconița Lea Königsberger, care Luni a fost promovată la gradul de doctor în științele medicale la universitatea din Budapesta.

Demonstrațiuni antigermane în Moscva. Ziariului *Ozas* din Cracovia i-se raportază că în Moscva a fost mare demonstrațiune antigermană la consulatul german de acolo. Emblema consulatului a fost dată jos și murdarită de demonstrați.

Rēmășag american. Un anume *Wats* din Louisville, aderent al partidului republican, în focul campaniei electorale s'a rēmășit cu un contrar democrat al său, că dacă vor reuși la alegerile comunale candidații partidului democrat, el își mănecă pălăria. Democrații au învins, ear' republicanul *Wats*, ca american ce se respectă, s'a ținut de cuvânt și pregătit în diferite rasoluri si-a mănecat pălăria de paie, în prezența și spre hazul contrarilor săi.

Din brutalitățile gendarmeresci. În comuna *Kis-Szék* din comitatul Zala executorul umbla din casă în casă, însoțit de gendarmi, să încaseze darea. Astfel a ajuns și la casa lui Găspăr Pál, unde numai nevasta și copilășii erau a casă. Femeia s'a rugat de executor să aștepte până sosesc a casă bărbatul, care tocmai în cauza dării plecase, ca să câștige de undeva bani împrumut. N'a voit însă să aștepte, ci a dat poruncă să scōtă din grajdul caii omului. Femeia s'a pus înaintea gendarmilor, ear' acestia în loc s'o depărteze frumușel, i-au împuns în pept baionetele. Străpunsă de două baionete, nenoroita femeie, îngrecată, a murit căduță în curte și înecjurată de trei copilăși mititei.

Isprava unui nebun. Economul Andreiu Hobek din Mező Laborez zilele trecute fiind atacat de nebunie, era să fie dus la Budapesta în casa de nebuni. Pe cale l însoțea juratul satului. În cursul călătoriei nenoroceiul a fost cuprins de acelele furibundării și voia să sară jos din tren. Juratul cerca să l liniștescă, dar' nu biruia cu el. Nebunul a deschis ușa cupeului, juratul l'a prins să nu l lase, dar' în luptă această au cădūt amēndoi întră rōtele trenului și au fost striviți amēndoi.

Tuberculosa animalelor. Profosorul *Koch* în congresul medical ținut astăvară în Londra afirmase, că tuberculosa animalelor nu trece la om, deci tēma de inficiare prin lapte și carne de la vaci tuberculose, nu are nici un temeu. Această aserțiune a fost combătută de mulți medici renumiți, ear' zilele trecute profesorul *Arloing* a dovedit în ședința societății medicale din Lyon („Société

nationale de médecine), că i-a succed să introducea bacilul tuberculosei ōmenilor în vaci, viței, și oi, și tōte acestea au căpătat tuberculosa.

Femeile în luptă pentru limba maternă. Zilele trecute femeile polone au ținut în *Berlin* o mare adunare, cercetată de peste o miie de femei, pentru a protesta contra acțiunii de germanizare a Polonilor. Adunarea a votat unanim următoarea rezoluțiune:

„Polonelele întrunite își exprimă simpatia lor față cu condamnații din *Wreschen* și protestază în contra unui sistem care consideră bastonul ca mijloc de instruire. Ele transmit mamelor din *Wreschen* recunoștința lor pentru crescerea religioasă-morală a copiilor lor și se obligă de a apera ca și dēusele din răspuneri drepturile naționale și de a-se îngriji de crescerea tinerilor, ca să iēsă din ei patrioți poloni“.

Știri mērunte. Ministrul de comerciu a asemnat 1000 corōne ca dar de crăciun lucrătorilor cari lucrăză la clădirea noului edificiu al casei reg. de pemnorare din Budapesta. — Tribunalul din Chartres (Francia) a judecat la mōrte pe economul *Brières*, care și-a ucis coplii pentru a se putē căsători a doua-ōră cu o fată. — În *Bares* s'a simțit Sămbătă nōptea cutremur de pământ cu direcție de la nord spre sud. Mobilele de prin locuințe au fost mișcate din loc de puterea șgduirii. — În *Wiener Neustadt* un papagal a mușcat de mână pe stăpână-sa *Paula Seidl*. De la ciocul papagalului otrăvindu-se sângele rănitei, aceea a murit în butul tuturor îngrijirilor medicale. — În apropiere de *Göschingen* (Stiria) un tren de marfă s'a ciocnit cu un tren de persōne; mulți călători au fost răniți grav.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Comitetul parochial din *Gelmar* își exprimă și pe calea această cea mai sinceră și profundă mulțămită și recunoștință marimoșilor donatori, cari au dat poporului din această comună un însemnat ajutor pentru zidirea casei parochiale, care fără ajutorul binefăcătorilor nu s'ar fi putut face, precum și acele cari au contribuit cu sume mai mici și mai mari în scopul amintit, precum și pentru acoperirea turnului bisericii.

În primul loc se exprimă deosebită recunoștință și mulțămită:

a) domnului *Berivoy János*, mare proprietar în loc, care a inițiat zidirea casei parochiale oferind și dând gratuit 28 mii cărămichi în valōre de 560 corōne;

b) domnului *Dr. Ioan Mihu*, avocat în *Orēștie* și mare proprietar, care a binevoit a da gratuit 165 bucăți lemn de construcție (grinți, căpriori, etc.) de brad tăiat în firez, apoi 150 scânduri de podit, 40 scânduri de stucătură și 300 lațuri, tōte în valōre de 686 corōne;

c) dōmnei *Ana Adamovici*, mare proprietară în *Bobalna*, care a binevoit a dărui 33 fire de gōron din pădurea sa în valōre de 66 corōne;

d) domnului *Ioan I. Vulcu*, comerciant în *Orēștie*, care a binevoit a dărui 3 traverse de fier în valōre de 82 cor. 72 fl.

În urma apelului trimis la adrese particulare în luna August a. c. au binevoit a contribui pentru casa parochială și pentru turn următorii domni:

1. Din *Oravița* de la 9 domni, cari nu doresc să fie numiți, suma de 23 cor.

2. *Dr. Zosim Chirtop*, avocat în *Cămpeni* 10 cor.

3. *Georgiu Negru*, ampoiit în *Sighișōra* 14 cor. 10 fl., colectați de la: G. Negru 2 cor., *Calipsa Șandru* 2 cor., *Glēzsa Zakariás* 50 fl., *Ambrosie Rondolu* 1 cor., *Todor F.* 1 cor., *Agafia Manta* 1 cor., *Ion Bendōrfean* 1 cor., *Eugen Pīso* 2 cor., *Ioan Sociu* 1 cor., *Dr. Titu Perția* 2 cor., N. N. 60 fl.

4. P. O. D. *Ioan Petric*, protopop în *Brașov* 28 cor. 90 fl., colectați de la: I. *Petric* 2 cor., *Toma Frateș*, *Dimitrie Pascu*, D. L., *Simion Theodor*, *Dumitru Roncea* iun., *Ioan I. Maximilian*, *Andreiu Bunteru*, G. B., G. *Stinghe*, *Nicolae Furnică*, *Costi Orghidan*, D. *Eremias Nepoți* câte 1 cor., *Vasilie Muntean*, *Th. Spudercă*, T. *Stănescu*, *Ioan N. Bidu*, câte 2 cor., F. A. 3 cor., G. N., *Ana Florea*, N. B., I. E., câte 60 fl., N. *Grădinar*, N. N., N. N., *Florea Pernea*, câte 50 fl.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesce răspunderea.

George S. Bican, N. N., I. C. L. câte 40 fl., T. N. 30 fl.

5. *Vasilie Basarabă* învățător în *Vai-deiu*, 13 cor. 52 fl., colectați de la: Vas. *Basarabă*, *Szász Pál*, *Nistor Iuon* câte 1 cor., *Iosif Tilicea*, N. N., *Dănilaș Iuon*, *Petru Cichlu*, *Petru Todor*, *George Zaharie* câte 40 fl., *Iosif Sonsol* 42 fl., *Ion G. Oprean*, *Ion Ios. George*, *Ion G. Socol*, *Ioan Petrașcu*, *Iosif I. Petica*, *Adam V. Paraschiv*, *Iosif Ios. Muntean*, *Solomon Nistor*, *George Stănuț*, *George Albu*, *Petru Popa*, *Ioan Micu*, *Vasilie G. Căpentală*, *Nicolae E. Picu*, *Iuon Ios. Balan*, *Ion V. Bacilă*, *Ion N. Picu*, *Ioan Popovici*, *Petru Ghigu*, *Iosif Moga*, *Iosif I. Balan*, *Maria Terente*, *Vasilie Nane*, *Vasilie Balie*, *Petri Ciuciu*, *Vasilie Gurguiu*, *Vasilie S. Nedel*, *George Pușcă*, *Petru Băcilă*, *Iosif Băldea*, *George Socol*, *Samson Ioaneș*, *Anișca Dobrean*, *Maria Zăpodian*, *Moisa Moisă*, *Ioan P. Ghigu*, *Ioan C. Iancu*, *Vuța Crăciun* câte 20 fl., *Ion M. Cătana* 10 fl.

6. *Ilie Popovici*, preot *Sibișel* 2 cor.

7. *Petru Popovici*, preot *Sântămăria de Pētră* 2 cor.

8. *Ioan Fleșeriu*, inv. *Orēștie* 1 cor.

9. *Nicolau Maniu*, preot *Băcăinț* 2 cor.

10. *Iustin Tîrgovet*, învățător *Boșorod* 2 cor.

11. *Dr. G. Tripon*, adv. *Bistrița* 2 cor.

12. „Cassa de păstrare (reuniune)“ Sē: liște 10 cor.

13. „Doina“, inst. de credit și de economii *Cămpeni* 10 cor.

14. *Nicolau Părēu*, edificator, *Orēștie* 4 cor.

15. N. N. *Agnita* 1 cor. 50 fl.

Tuturor marimoșilor donatori, pe lângă adanca noastră mulțămită, le dorim de la bunul Dumnezeu sporirea avutului, binecuvēntarea cerescă asupra rodului muncii lor și viață îndelungată ca să se bucure de rodul faptelor lor bune.

Gelmar, 8 Decembre st. n. 1901.

Pentru comitetul parochial:

Ioan Popovici *Chirila Cezan*
paroch preș. com. par. notariu

Pavel Parasciv și *Bozeșan Petru*
epitropi

Cărți și reviste.

Au apărut:
Catechismul mic al bisericii ortodoxe orientale de *Zaharie Boiu*, protopresbiter, asesor consist. Carte aprobată de Preavenatul *Sinod* arhidiecesan. A doua edițiune, *Sibiu* 1901.

Convorbiri literare, vechia revistă literară, înființată de fostul grup junimist (literar), fasciculul XII pe Decembre (anul de existență XXXV), a apărut cu următorul sumariu: *G. Coșbuc*: *Dante*, *Divina Comedie*: *Infernul* c. XXVIII—XXX (traducere în versuri); *M. Dragomirescu*: *Cinstea Țărănescă* de *G. Verga* (traducere); *Boniface Hélat*: *Pax* (poesie); *D. Anghel*: *Populare spaniole* (traduceri); *N. Iorga*: *Viața unui metropolit de altă dată*: *Filaret al II-lea* (studiu); *P. V. Hanes*: *Correspondența din tinerețe* a lui *Mihail Kogălniceanu* (urmare); *N. Iorga*: *O ediție a Hronicului lui Dimitrie Cantemir* (dare de sēmă); *N. Iorga*: *Comunicări mērunte*.

„Conv. literare“ apar odată pe lună în *București*, în editura librăriei *Socecu et Co.* (Calea Victoriei Nr. 21) și costă pentru *România* din *Austro-Ungaria* 15 corōne.

Posta redacțiunii.

Unui preot. Sub scutirea de taxe în procesele matrimoniale nu sunt înțelese speșele scaunului protopresbiteral, cari au să fie suportate și mai departe din partea celui interesat. Sub taxe se înțelege taxa de revizuire, care compețea consistoriului, și timbrele de pe sentență și procesele verbale; pentru-că acum fiind procesele matrimoniale de caracter pur bisericesc, sunt scutite de timbru.

Membrului Abrud. Nu prea e întemeiată apărerea, pentru-că e vorba de „posturi de onōre“ cu cari nu sunt încōpeiate diurne și speșe de călătorie, pe când pentru acelea la cari se face provocare sunt sistemisate astfel de retribuțiuni. De altcum chestia merită să fie studiată și vom reveni asupra ei, folosind cele comunicate drept informațiune.

Nr. 657.

[246] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de paroch din comuna bisericească Totoiu de clasa a III., se publică al II-lea concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu postul de paroch sunt cele cuprinse în cota B. pentru completarea dotațiunii preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post se trimită petițiunile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis a subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Alba-Iulia, 4 Decembrie 1901.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Albei Iulia în conțelegere cu comitetul parochial.

Florian Rusan
adm. prot.

Nr. 802/901

[245] 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa III. Boholt se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu postul de paroch sunt cele fasonate în cota B. plus completarea dotațiunii preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta cererile lor concursuale instruite conform legii în vigoare în termenul deschis subscrisului oficiu protopresbiterial, și se pot înfățișa înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta respective celebra și a cânta.

Deva, 5/18 Decembrie 1901.

Oficiul protopresbiterial gr. or. rom. al Devei, în conțelegere cu comitetul parochial.

George Romanul
protopresbiter.

Povești pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Șpan.

Se poate procura cu prețul de 1 corónă
dela

Librăria Tipografiei archidieceșane.

In *Tipografia archidieceșană*
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasânței

Născătoare de Dumneșeu

și

alte rugăciuni

armate de Simaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat	fl. —.85
jumătate pânză	1.05
în piele roșie	1.25
Ediția fină în piele neagră	2.—
piele chagrin	2.60
în mătase	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceșane,
Sibiu.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană**:**OCTOICHUL CEL MIC**

— cu litere latine —

care cuprinde: Rândușla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmosele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani**.
Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană**:**APOSTOLUL**

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat

7 cor., legat în pânză neagră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

NOU! Pro 1902 NOU!

a apărut:

Calendarul archidieceșan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

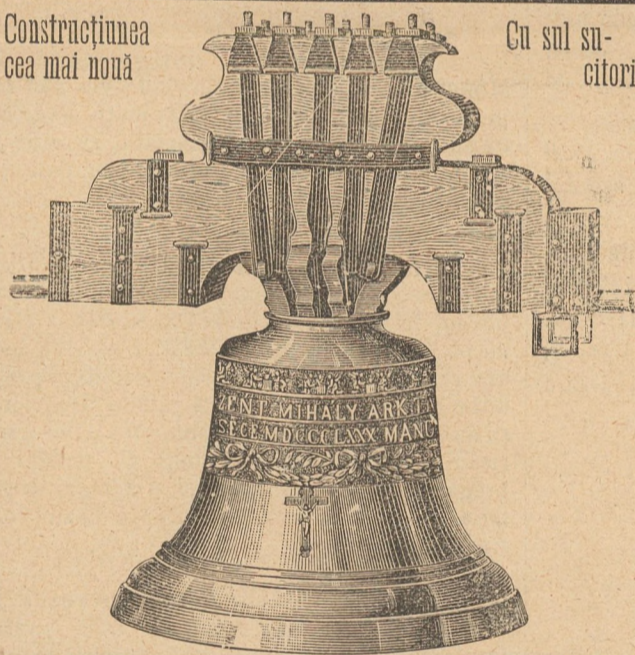
Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidieceșană
Sibiu.

Michail Manchen

[227] 6-6

vărsătoriu de campane (çlopote)

Construcțiunea
cea mai nouăCu smi su-
citoriu**Sighișóra**

(Schässbürg-Segesvár)

Piața de sus Nr. 168.

Firma acêșta eșistă de la anul 1822 și se bucură de un renume bun; se recomandă deci tuturor comunelor bisericești pentru a **lifera și repara çlopote** de totă mărimea cu coróna de stejar ori de fer legat; face și scaune de çlopote din fer bătut pentru unul sau mai multe çlopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectueșc și în depărtare. Çlopote mai mici sunt totdeuna gata. Solvirea prețului se primeșc și în rate.

La **Librăria Tipografiei archidieceșane** din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasânței Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tôte zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rândușla Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rândușla Obedniței. — Ciasul al noușlea. — Rândușla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicinele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele prește săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rândușla Sinacsariului. — Bogorodicinele troparelor ce se cântă prește tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe tôte lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusiv 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea aceloră. — Insemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, prește tōți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor.** **40 fil.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**

Op premiat de Academia Română.

Semințe din Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericești

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: **cuvântări la tôte Duminecile de prește an.**" II.: " " " **prasnicele și sărbătorile, precum și la casuale bisericești.**" III.: **cuvântări la immormentări parastase etc.,**Prețul fieărui tom **3 coróna** și porto postal.Se află de vânzare la **autorul** și la

**Tipografia și librăria Archidieceșană
Sibiu**